

Foredrag på CLAY
3. maj 2017

J.F. Willumsen:
*Faderen, Moderen og
det nyfødte Barn.*
Keramisk Komposition. 1891.
Fajance med indfarvede glasurer.
H: 51 x B: 51 cm
Designmuseum Danmark
Foto: Pernille Klemp

“Om Keramik og Familie på træben” Keramiker, pottemager og forfatter Peder Rasmussen

Peder Rasmussen (f. 1948) indledte med en skildring af sin vej ind i den keramiske verden og sin læretid på Käblers keramikfabrik – et klassisk pottemagerværksted med en fantastisk historie. Læretiden var præget af møder med kendte keramiske kunstnere og foregik i “et sjovt miljø, hvor håndværket kom ind i store mundfulde.” I 2002 udgav Peder Rasmussen bogen *Käblers Værk – om familien Käbler og deres keramiske værksted i Næstved 1839-1974*.

Peder Rasmussens store interesse er krukke og billedvaser, og han har erfaret, at den keramiske krukke er meget brugbar som fortællemedium. Ofte er menneskefiguren central i hans

dekorationer og kombineres med ornamentale elementer, der tilsammen skal udtrykke den keramiske poesi, som han værdsætter at antyde på sine krukke og unikaværker.

Fortællingen om Familievasen

Jens Ferdinand Willumsen (1863-1958) var en af det 20. århundredes mest omdiskuterede og banebrydende danske billedkunstnere, og han skabte mesterværker indenfor både maleri, grafik, skulptur og keramik. Hans første keramiske værk, der blev brændt og glaseret, var “Faderen, Moderen og det nyfødte Barn. Keramisk Komposition” også kaldet Familievasen ►

- fra 1891. Værket har vakt megen opmærksomhed og har fået prædikatet "Et af de mærkeligste værker i dansk keramisk kunst."

For at blive klogere på mysteriet om Familievasen gik Peder Rasmussen i gang med et større studie af, hvordan værket er blevet til. Det er der kommet en spændende og indsigtfuld bog ud af med titlen "Familie på træben – om J.F. Willumsens Familievase."

I foredraget skildrede Peder Rasmussen det parisiske kunstmiljø, som Willumsen var en del af. I Paris traf han blandt mange andre kunstnere Paul Gauguin, der udførte et dobbeltportræt af Willumsen og hans kone Juliette. Det kunne se ud til, at dette portræt og flere af Gauguins andre værker har været store inspirationskilder til Familievasen, fortæller Peder Rasmussen.

Der er en collageagtig stemning over vasen, og der er valgt besynderligt stærke farver og en helt ny stil, der aldrig tidligere var set. Et element er drengbarnet, som Willumsen modellerede efter sin nyfødte søn. En fin lille relieffigur, der står i hudfarvet og fedtet let boblende glasur, og kun øjnene er i farvet glasur og er stærkt blå.

Et andet element er Faderansigtet, som Willumsen formede samtidig med, at han sad model for Anne Marie Carl Nielsen. Willumsen syntes, processen som model var lang og resultatet uden stil, så han gik i gang med at lave sit eget ansigt i ler, som han tilbød hende, men hun afslog. Begge kunstnere havde stor interesse for ægyptisk kunst og kopierede dele af værker, som de så på Louvre. Peder Rasmussen har besøgt Louvre og

er nået frem til, at inspirationen til Faderens stramt optrukne øjenomgivelser måske er hentet i et antikt ægyptisk fragment, som han så på Louvre.

Barnets og faderens øjne trækker i samme retning og er rettet mod fjerne horisonter, mens moderen kigger nærværende ud på "os". Portrættet af Juliette er et tredje element. Det er kærligt og intimt, og frisuren med knold i nakken kan vidne om inspiration fra Gauguins dobbeltportræt af ægteparret.

De sfinksagtige fødder har givet Willumsen både opmærksomhed og kritik samt været anledning til megen undren og besvær i tidens løb. Dobbeltfødderne virker stive og forkerte og leder tankerne hen på, at de først har været snittet i træ eller, at de må være set på Louvre i den ægyptiske samling og herefter modelleret af Willumsen. "Men vi ved det jo ikke," pointerer Peder Rasmussen og tilføjer "fantasi har man lov at have som amatør-kunsthistoriker fra Haslev."

I 1892 blev Familievasen sammen med andre af Willumsens kunstværker sendt til København til Den Frie Udstilling (i dag Den Frie). Willumsen krævede, at Familievasen skulle stå på et højt podie og være omdrejningspunkt for hans udstilling. Kritikken haglede ned over Willumsen, allerede før udstillingen åbnede; ikke mindst Familievasen og Willumsens udførlige tekster til værkerne stod for skud. Peder Rasmussen kaldte udstillingen for en "skandale-succes" for Willumsen.

En mere dyb og systematisk analyse samt fortolkning af Familievasens sammenbragte elementer kan læses i den anbefalingsværdige bog: Peder Rasmussen: *Familie på træben – om J.F. Willumsens Familievase*. Forlag Aristo, 2016. sl

Keramisk hovedværk af Asger Jorn på CLAY

Stor var glæden, da nyheden om en ny, prægtig donation spredte sig på CLAY en af de første dage i maj. Ny Carlsbergfondet har bevilget et vægre relief af den berømte danske Cobra-kunstner Asger Jorn. Værket er fra 1954 og er uden titel. Relieffet består af 17 keramiske felter i lertøj og danner et sammenhængende motiv af Jorns karakteristiske fabeldyr. Kunstværket er genfundet på et støvet lager i Italien og har aldrig været udstillet eller handlet før.

Allerede nu hænger det fantastiske Asger Jorn-relief på CLAY og har fået en fremtrædende placering, så det kan tages i øjesyn både på vej ned i udstillingen og på vej op igen. CLAY glæder sig over at kunne dele synet af det genfundne Jorn-relief med alle gæster.

I næste CLAY Nyt vil direktør Pia Wirnfeldt skrive en større artikel om værket. sl

Asger Jorn: Relief uden titel
1954. H: 92 x B: 150 cm. Foto: CLAY

Temaaften på CLAY

Keramik som talisman – magisk aften på CLAY

Onsdag den 14. juni 2017 kl. 17.30 – 21.00 vil kunstnergruppen Versus, der for tiden viser totalinstallationen *Talisman – Magiske objekter* på CLAY, mødes med Rane Willerslev til en udveksling af synspunkter om talismaner og magiske objekter. I et efterfølgende foredrag vil Rane Willerslev give sin tolkning af, hvad værkerne i udstillingen fortæller ham om talismanernes verden. Rane Willerslev er professor i socialantropologi ved Aarhus Universitet og er nyudnævnt direktør for Nationalmuseet i København.

Se programmet på claymuseum.dk

Temaaftenen er arrangeret af Versus og ikke af CLAY Venner. Billetpriis er 160 kr. for arrangementet, inkl. vin/vand, sandwich, kaffe og småkager samt et gratis eksemplar af Versus' nye bog *Talisman - magiske objekter*.

CLAY Venner yder et tilskud på 40 kr til medlemmer, for hvem entréen derfor kun er 120 kr. Husk medlemskort!

Der er begrænset antal pladser – meld dig til på info@claymuseum.dk. Overskydende billetter sælges ved indgangen.

Udflugt

Aflysning af årets Provencetur

CLAY Venner har modtaget en mail om den planlagte tur til Provence. Tilbagemeldingerne har vist, at interessen er til stede, men mange har allerede lagt planer for i år. Medlemmerne havde flere ønsker, bl.a. en tur til Bornholm eller en lidt billigere tur til Provence på et senere tidspunkt.

Arrangørerne har taget forslagene til sig og vil arrangere en udflugt til Davids Samling og Designmuseet i oktober 2017 og en tur til Bornholm i sommeren 2018 (Bornholm har kun "åbent" tre måneder om året). Vi påtænker også en lidt kortere/billigere tur til Provence i 2019.

Tak for jeres venlige tilbagemeldinger. Så tidligt som muligt vil vi informere jer om datoer for de kommende ture og rejser.

Bodil Lütken og sl

Trekantområdets Festuge

Keramikmarked på CLAY

I år afholdes Keramikmarkedet på CLAY den 1. september fra kl. 16. Arrangementet er en del af Trekantsområdet's Festuge. På CLAY er der gratis adgang og omvisninger i udstillingerne. Som vanligt er der salg af keramik fra 13 boder i Pavillonen samt udlodning af keramik. De besøgende har mulighed for at få vurderet medbragt keramik af vurderingseksperter fra Lauritz.com.

Der er musik i huset, og caféen har åbent indtil kl. 20. Konkrete informationer vil blive udsendt pr. mail. *sl*

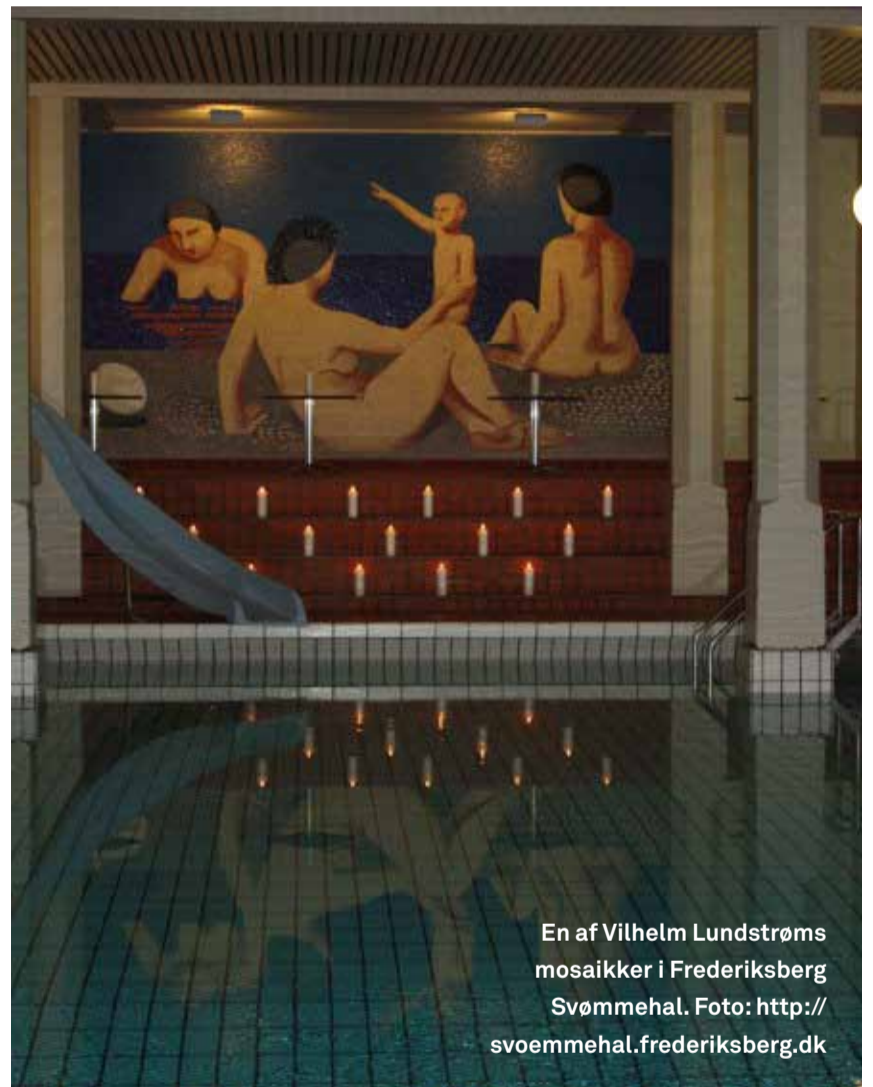
Udstillinger

Odense: Brandts, Brandts Torv 1, 5000 Odense C

"Vilhelm Lundstrøm og den gode smag"

Lundstrøm (1893 - 1950) er en af de mest kendte og elskede danske malere i det 20. århundrede. Med udstillingen kastes der et fornyet blik på en af dansk kunsthistories mest betydningsfulde kunstnere. Udstillingen viser, hvad Lundstrøms palet, overlegne kompositionsevne og stærke visuelle udtryk kan sige os i dag.

Lundstrøm og Axel Salto grundlagde kunstnergruppen "De 4" og samarbejdede i nogle år. I en periode arbejdede Lundstrøm også med keramik og har udført mosaikudsmykninger i Frederiksberg Svømmehal i 1937.

En af Vilhelm Lundstrøms mosaikker i Frederiksberg Svømmehal. Foto: <http://svoemmeal.frederiksberg.dk>

Udstillingen er et samarbejde med Kunsten – Museum of Modern Art Aalborg og kan ses til den 27. august 2017.

Se mere på brandts.dk.

sl

CLAY | NYT

Udgives af foreningen CLAY Venner
Redaktion: Susan Lejsgaard, redaktør, susanlejsgaard@gmail.com, Bodil Toft. Layout: Claus Fenger

Juni 2017. Næste nr. udkommer primo september.